

Súd: Okresný súd Malacký
Spisová značka: 9P/104/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1623201102
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kurnotová
ECLI: ECLI:SK:OSMA:2024:1623201102.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Malacký, sudkyňou JUDr. Janou Kurnotovou, vo veci starostlivosti súdu o maloletého A. A., nar. XX.XX.XXXX, t.č. v Centre pre deti a rodiny Bratislava, Učiteľská 42, Bratislava, zastúpený Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Malacký, so sídlom Záhorácka 2942/60A, Malacký, dieťa rodičov: matky B. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D. XX/XX, E. a neuvedeného otca, o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacký, so sídlom Záhorácka 2942/60A, Malacký, za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry Malacký, na nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Súd nariaďuje nad maloletým A. A., nar. XX.XX.XXXX, ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny Bratislava, so sídlom Učiteľská 42, Bratislava.

Súd určuje matke maloletého lehotu jedného roka na úpravu jej rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohla osobne vykonávať starostlivosť o maloletého.

Matka je povinná prispievať na výživu maloletého A., výživným vo výške 50 Eur mesačne, a to počnúc právoplatnosťou rozsudku vo výroku o zverení maloletého do ústavnej starostlivosti, ktoré výživné bude zasielať na účet zariadenia, v ktorom je maloletý umiestnený, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred.

Súd zrušuje neodkladné opatrenie nariadené uznesením tunajšieho súdu č.k. OPPOM/1/2023-22 zo dňa 15.04.2023.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 25.05.2023 sa navrhovateľ - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Malacký domáha nariadenia ústavnej starostlivosti nad maloletým A. v Centre pre deti a rodiny Bratislava a určil matke povinnosť prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené dieťa mesačne vždy do 15. dňa mesačne vopred na účet zariadenia.

2. Svoj návrh odôvodnil tým, že maloletý A. bol na základe uznesenia tunajšieho súdu č. k. OPPOM/1/2023-22 zo dňa 15.04.2023 zverený do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Bratislava, Učiteľská 42, Bratislava. Maloletý bol predtým zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starému otcovi a to na základe rozsudku Okresného súdu Malacký č. k. 9P/155/2022, právoplatného dňa 22.03.2023. Maloletý bol zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starého otca už v roku 2013 z dôvodu, že matka opustila domácnosť. V roku 2015 sa matka maloletého vrátila do spoločnej domácnosti a začala zabezpečovať starostlivosť o maloletého a jeho brata F.. Následne bola v roku 2017 zrušená náhradná osobná starostlivosť, ktorú zabezpečoval starý otec a maloletý bol zverený do starostlivosti matky. V mesiaci apríl 2022 matka opäť opustila domácnosť a nechala maloleté deti v starostlivosti starého otca. Matka sa o svoje deti nezaujímal. V júli 2022 vyhorel rodine ich rodinný dom v obci E. a rodina následne bývala v podnájme u kamaráta starého otca na adrese G. A. X, E.. Starý otec sa snažil zabezpečovať

starostlivosť o maloletého vnuka najlepšie ako vedel. Rodina bývala v skromných podmienkach, hygiena bola na slabšej úrovni. Taktiež podľa oznámení zo Základnej školy v E. nie vždy si maloletý A. plnil školskú dochádzku. S rodinou spolupracovalo aj Centrum pre deti a rodiny Malacky, ktoré začalo vnímať zhoršujúcu sa situáciu v rodine. Dňa 11.04.2023 boli poverení zamestnanci vykonať sociálne šetrenie v rodine z dôvodu anonymného podnetu, v ktorom bolo uvedené, že v E. H. I. G. A. X/X je 13 ročné dieťa, ktoré tam fetuje, v starostlivosti ho má starý otec, ktorý je momentálne v nemocnici. V čase šetrenia bola v domácnosti matka maloletého aj s maloletým a jeho bratom F.. Starý otec bol v tom čase v nemocnici, podľa dcéry na neurologickom oddelení. Matka maloletého nevedela uviesť, aký je aktuálny zdravotný stav starého otca, chystala sa do nemocnice. Matka uviedla, že žije aj pracuje v Bratislave a v domácnosti je len dočasne, kým sa starý otec nevráti z nemocnice. Domácnosť bola v čase šetrenia neuprataná, z pohľadu hygieny na veľmi zlej úrovni. Na zemi v kuchyni boli psie exkrementy a psí moč. Bolo zrejmé, že sa nepripravuje žiaden obed. Obaja maloletí v čase šetrenia ešte spali. Matka uviedla, že na druhý deň t. j. 12.04.2023 pôjdu maloletí do školy, čo bolo nasledujúci deň overené v škole, ktorá uviedla, že maloletý A. nie je v škole. Dňa 14.04.2023 ÚPSVaR Malacky opätovne prijal anonymné nahlásenie, v ktorom sa uvádzalo, že maloletý A. s bratom F. sa nachádzajú sami v domácnosti, matka, ktorá prisľúbila, že sa o maloleté deti postará sa v domácnosti nenachádzala, maloletí nemali čo jesť, pýtali peniaze od susedov na jedlo a boli bez dozoru dospelšej osoby. Záverom návrhu navrhovateľ zhodnotil, že o maloletého nie je riadne postarané po psychickej, fyzickej a sociálnej stránke. Matka maloletého nie je schopná zabezpečiť starostlivosť o maloletého a starý otec prestáva zvládať náhradnú osobnú starostlivosť.

3. Matka sa k návrhu nevyjadrila. Súd musí v zmysle ust. § 31 C.m.p. v konaní pokračovať a rozhodnúť aj keď je účastník nečinný. Súd podľa § 180 C.s.p. rozhodol na pojednávaní v neprítomnosti matky maloletého, ktorá svoju neúčast na pojednávaní neospravedlnila, napriek tomu že mala predvolanie na pojednávanie riadne a včas doručené podľa § 111 ods. 3 C.s.p., v zmysle ktorého, ak nemožno doručiť písomnosť na adresu podľa § 106, písomnosť sa považuje dňom vrátenia nedoručenej zásielky súdu za doručenú, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvie.

4. Súd sa oboznámil s návrhom a vykonal dokazovanie výsluchom prítomných účastníkov, obsahom poručenského spisu maloletého a listinnými dôkazmi založenými v spise, a to lustráciou matky v Sociálnej poisťovni, odpisom z registra trestov matky, výpisom z centrálnej evidencie priestupkov matky, správou o povesti na matku, potvrdením Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky o vedení matky v evidencii uchádzačov o zamestnanie, potvrdeniami Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky a Sociálnej poisťovne o vyplácaných dávkach matke, správou Centra pre deti a rodiny Bratislava zo dňa 09.01.2024, správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky zo dňa 24.01.2024 zo šetrenia pomerov, výpisom z Registra FO – údaje o úmrtí J. A., z čoho zistil nasledovný skutkový a právny stav.

5. Zo spisu tunajšieho súdu vedeného o maloletom vyplýva, že maloletý bol rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 9P/155/2022-72 zo dňa 09.02.2023, právoplatným dňa 22.03.2023 zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starého otca J. A. a matka maloletého bola zaviazaná prispievať na výživu maloletého sumou 50 Eur mesačne na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky. Súd odôvodnil svoje rozhodnutie tým, že starý otec dlhodobo zabezpečoval starostlivosť o maloletého a jeho brata F., maloletý s ním žil v spoločnej domácnosti od narodenia. Matka maloletého opustila spoločnú domácnosť a nechala maloletého A. a jeho brata F. v starostlivosti starého otca. Matka sa v tom čase zdržiavala na nezistenom mieste a obživu si zabezpečovala nezisteným spôsobom.

6. Neodkladným opatrením tunajšieho súdu č.k. 0PPOM/1/2023-22 zo dňa 15.04.2023 bol maloletý A. okamžite dočasne zverený do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Bratislava, z dôvodu, že sa ocitol bez akejkolvek starostlivosti, keď starý otec, ktorému bol maloletý zverený do náhradnej osobnej starostlivosti, bol urgentne hospitalizovaný v nemocnici a matka sa o maloletého nestarala, maloletý aj s jeho bratom F. ostali sami v domácnosti bez dozoru dospelšej osoby.

7. Zo správy obce E. zo dňa 16.01.2024 súd zistil, že matka maloletého má v obci zlú povesť, z dôvodu opakovaného opustenia dieťaťa, nezabezpečenia riadnej školskej dochádzky detí a vulgárneho spôsobu komunikácie. O jej súčasnom pobyte nemá obec vedomosti. Z vykonaných lustrácií vyplýva, že matka má spolu 3 záznamy v registri trestov – posledné odsúdenie za prečin krádeže na základe trestného rozkazu zo dňa 01.06.2022 a má spolu 6 záznamov v registri priestupkov prevažne pre drobné krádeže.

8. Z potvrdení Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky zo dňa 08.01.2024 a 11.01.2024 súd zistil, že matka nie je evidovaná ako uchádzač o zamestnanie a v súčasnosti jej nie sú vyplácané žiaden dávky. Naposledy boli matke vyplácané prídavky na maloleté deti A. a F. do decembra 2022, pričom z dôvodu záškoláctva boli od mesiaca január 2022 na F. a od apríla 2022 na A. vyplácané osobitnému príjemcovi – obci E.; od septembra 2018 do júna 2022 bola matke vyplácaná dávka v hmotnej núdzi. Po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody jej bol v decembri 2023 vyplatený resocializačný príspevok vo výške 107,55 Eur. Z lustrácie a správ Sociálnej poisťovne vyplynulo, že matka nie je zamestnaná ani nepoberá žiadne dávky sociálneho postenia.

9. Podľa správy Centra pre deti a rodiny Bratislava - Učiteľská (ďalej aj ako „CDR Bratislava“) zo dňa 09.01.2024 bol maloletý A. do K. L. umiestnený spolu s bratom F. M. dňa 14.4.2023. A. od septembra 2023 navštevuje 8. ročník Špeciálnej základnej školy, Nevádzova 3, Bratislava. Podľa vyjadrenia jeho triednej učiteľky A. v škole pracuje zodpovedne. A. má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby. Ide o žiaka so zdravotným znevýhodnením. Získal si pozornosť vychovávateľov, rešpektuje ich a prejavuje im dôveru. Upozornenia vychovávateľov berie vážne. Aj napriek tomu má A. výkyvy správania. V krátkom čase vystrieda pohodu s výbuchmi hnevu. Tesne po príchode do CDR bol skúpy na slovo. O rodine veľa nehovoril. Stávalo sa, že ak sa s niekým dostal do otvoreného konfliktu, zaútočil aj fyzicky alebo svojmu konkurentovi vulgárne vynadal. A. v minulosti pomerne často a v nekontrolovanom hneve útočil na slabších, na brata F., alebo aj na iné, menšie deti. Dokonca boli aj momenty, že si trúfol aj na niektoré vychovávateľky. Postupne však nachádza čoraz väčší okruh kamarátov. A. si v CDR plní svoje povinnosti zodpovedne. Dbá na osobnú hygienu. Uvedomuje si nevhodné správanie a sám to odôvodňuje nahromadenými osobnými problémami, ktoré sa týkajú jeho najbližšej rodiny. Tvrdí, že mu chýba dedko, najbližšia vzťahová osoba, ktorý je chorý. A. nebyva chorý, je v starostlivosti psychiatra a užíva liek kvetiax. Pri vstupnom vyšetrení pediatrička zistila deformitu dolných končatín a chybné držanie tela, bol odoslaný na ortopedické vyšetrenie, na základe ktorého absolvuje rehabilitačné cvičenia, ktoré mu pomáhajú. Počas výkonu trestu maloleté deti matku navštevovali vo výkone v sprievode starej matky, ktorá celú návštevu detí v Nitre zabezpečovala. Počas víkendov sa zdržiavali u starej matky p. J. A. na adrese N. X, M.. Stará matka zabezpečila deťom aj prázdninový pobyt vo svojej domácnosti počas letných prázdnin od 14.7.2023 do 21.7.2023 a vianočný prázdninový pobyt v termíne od 22.12.2023 do 3.1.2024. Bývali vo vlastnej izbe v rodinnom dome. Stará matka má nového životného partnera A. M., ktorý sa k chlapcom správal veľmi milo a ústretovo. V domácnosti sa nachádzala aj matka maloletých detí. A. pobyt spolu so svojim bratom vyhodnotil veľmi dobre. Stará matka je s deťmi v intenzívnom osobnom a aj telefonickom kontakte. V CDR A. navštívil aj starý otec p. J. A., ktorý so svojimi vnukmi komunikuje podľa možnosti aj telefonicky. A. sa opakovane vyjadril, že návrat do jeho pôvodnej rodiny si neželá, ak by sa tak stalo, bola by to pre neho tá najhoršia voľba.

10. Podľa správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky zo dňa 24.01.2024 bolo zo strany ÚPSVaR Galanta dňa 17.01.2024 vykonané šetrenie rodinných, sociálnych a ekonomických pomerov v domácnosti starej matky maloletého, pani J. A., nar. XX.XX.XXXX, na adrese N. O. X, XXX XX, M.. Stará matka býva v rodinnom poschodovom dome. Stará matka počas šetrenia uviedla, že aktuálne sa matka maloletých detí nezdržiava v jej domácnosti a nemá vedomosť kde by sa mohla zdržiavať. V jej domácnosti sa matka zdržala iba týždeň po prespustení z výkonu trestu odňatia slobody. Počas tohto týždňa jej pomáhala v bežných domácich činnostiach, ako je varenie a upratovanie. Matka maloletých detí opustila jej domácnosť s tým, že si ide vybaviť nejaké veci do Bratislavy. Od tej doby sa už matka mal. detí domov nevrátila, pravdepodobne žije na ulici v okolí C., nemá s dcérou žiaden kontakt. Matka ju telefonicky kontaktovala vtedy, keď jej oznamovala, že starý otec maloletých detí - pán J. A. (bývalý manžel starej matky) je hospitalizovaný v nemocnici v A. s tým, že mu zlyhávajú ľadviny. Stará matka uviedla, že v rodine neprichádza do úvahy žiadny príbuzný, ktorý by chcel a vedel zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté deti, súhlasila s nariadením ústavnej starostlivosti nad maloletými. Ona sama by nedokázala zabezpečovať starostlivosť o maloleté deti, keďže je v pracovnom pomere a stále pracuje. Uvádzala, že ona sama potrebuje svoj kľud. Záverom sa vyjadrila, že by bola veľmi rada, ak by bol maloletým deťom umožnený akýkoľvek pobyt, či už prázdninový, alebo víkendový v jej domácnosti aj s prespaním a kľudne aj na viac dní. S partnerom majú s maloletými deťmi veľmi dobrý vzťah a jej partner nemá žiadne výhrady s pobytmi detí v ich domácnosti. Dňa 25.01.2024 sa pracovníci úradu dozvedeli, že starý otec maloletých detí zomrel. Záverom správy úrad konštatoval, že v rodine nie je žiadna blízka osoba, ktorá by vedela zabezpečiť náhradnú osobnú starostlivosť.

11. Kolízny opatrovník maloletých detí na pojednávaní uviedol, že nevie, kde sa matka maloletého zdržiava. Keď si bola na úrade pre resocializačný príspevok, uvádzala plány, že zostane bývať u matky a nájde si prácu, plánovala si zobrať deti do svojej starostlivosti. Tieto svoje plány však naplňať nezačala. A. je umiestnený v CDR na skupine spolu s bratom. A. vzťah k matke je problematickejší ako u brata F.. Istý čas matku odmietal a nechcel za ňou chodiť na návštevy do výkonu. Následne sa vzťah podľa matky trochu upravil. Počiatočná adaptácia bola u A. lepšia ako u F., ktorý bol plačlivejší, A. bol skôr apatický. Postupne sa adaptoval. S deťmi sa najviac kontaktuje stará matka, ku ktorej chodia maloletý a jeho brat na krátkodobé pobyty, avšak stará matka nechce prevziať trvale starostlivosť o deti.

12. Prokurátor sa vyjadril, že vzhľadom na úmrtie starého otca a na to, že tu nie je žiadna osoba, ktorá by mohla zabezpečovať starostlivosť o maloletého, sú splnené podmienky na nariadenie ústavnej starostlivosti.

13. Podľa § 44 ods. 1 Zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

14. Podľa § 44 ods. 2 Zákona o rodine, náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím.

15. Podľa § 44 ods. 3 Zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“), b) pestúnska starostlivosť a c) ústavná starostlivosť.

16. Podľa § 44 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

17. Podľa ust. § 54 ods. 1 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

18. Podľa ust. § 54 ods. 2 Zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,

b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,

c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo

d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

19. Podľa ust. § 54 ods. 3 Zákona o rodine, za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

20. Podľa ust. § 54 ods. 5 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

21. Podľa ust. § 55 ods. 1 Zákona o rodine, súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

22. Podľa ust. § 55 ods. 2 veta prvá Zákona o rodine, ak súd nariadil ústavnú starostlivosť z dôvodov, ktoré sú na strane rodičov, v rozhodnutí zároveň určí rodičom dieťaťa primeranú lehotu na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa.

23. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

24. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

25. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

26. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

27. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

28. Podľa § 75 ods. 2 Zákona o rodine, výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

29. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

30. Podľa ust. § 81 ods. 1 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

31. Podľa ust. § 81 ods. 2 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

32. Podľa § 217 ods. 1 prvej vety Civilného sporového poriadku, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

33. Zverenie maloletého dieťaťa do starostlivosti inej osoby než rodiča (či už fyzickej alebo právnickej) je výnimkou zo zásady, že výchova maloletého dieťaťa je predovšetkým úlohou rodičov; musí byť vždy opreté o starostlivé a spoľahlivé objasnenie tých okolností, ktoré svedčia pre záver, že žiadny z rodičov nie je schopný náležitým spôsobom zaistiť riadnu starostlivosť o dieťa. V prípade nariadenia ústavnej starostlivosti musí byť tiež splnená podmienka, že nie je možné zverenie maloletého dieťaťa do pestúnskej alebo náhradnej osobnej starostlivosti a u dieťaťa, ktoré je osvojiteľné, ani do predosvojiteľskej starostlivosti. Dôvody na strane rodičov, pre ktoré nie sú spôsobilí poskytovať dieťaťu osobnú starostlivosť, môžu mať subjektívny i objektívny charakter. Môžu byť spôsobené zavineným zanedbávaním starostlivosti alebo aktuálnou nezavinenou neschopnosťou rodičov postarať sa o svoje maloleté dieťa. Ústavná starostlivosť je jednou z foriem náhradnej starostlivosti a má voči iným formám náhradnej starostlivosti subsidiárny charakter. Ústavná starostlivosť predstavuje vždy krajné riešenie, keďže práve zdravé rodinné prostredie je najvhodnejším prostredím pre riadnu výchovu detí.

34. Záujem maloletého dieťaťa je pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa dieťaťa týkajú vždy prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie, čl. 5 Zákona o rodine).

35. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že starý otec, ktorý zabezpečoval maloletému a jeho bratovi náhradnú osobnú starostlivosť dňa XX.XX.XXXX zomrel. Matka osobnú starostlivosť maloletému nezabezpečuje, neprejavuje o maloletého záujem, zdržuje sa na neznámom mieste a živobytie si zabezpečuje nezisteným spôsobom. Nikto z rodiny ani sociálni pracovníci nemajú na matku kontakt. Maloletý nemá v rodnom liste uvedeného otca. Hoci stará matka prejavuje o maloletého záujem, bráva si ho pravidelne na krátkodobé pobyty, neprejavila záujem o zabezpečovanie každodennej starostlivosti o maloletého. Vzhľadom na uvedené dospel súd k záveru, že je dôvodné, aby bola nad maloletým nariadená ústavná starostlivosť. Aktuálne nie je možné zverenie maloletého do inej formy náhradnej starostlivosti, keďže tu nie je žiadna iná osoba, ktorá by starostlivosť o maloletého mohla zabezpečovať.

36. Maloletý je už skoro rok umiestený v CDR na základe neodkladného opatrenia, pričom matka neprejavila iniciatívu prevziať starostlivosť nad maloletým. Vzhľadom na dĺžku pobytu maloletého v zariadení na základe nariadeného neodkladného opatrenia, počas ktorého si matka svoje pomery neupravila a nejavila adekvátny záujem o maloletého, súd nevidel dôvodné uložiť najskôr výchovné opatrenie v zmysle § 37 ods. 3 Zákona o rodine. Takýto postup by v danom prípade nemal svoje opodstatnenie a po takmer roku, čo je maloletý umiestený v zariadení na základe neodkladného opatrenia by nevedol k potrebnej stabilizácii jeho výchovného prostredia. Výchovným opatrením by bol jeho pobyt v zariadení len formálne predĺžený na 6 mesiacov, čo by vzhľadom na doterajší stav, keď matka neprejavuje snahu upraviť si svoje pomery, situáciu maloletého nijako neriešilo. Okrem toho súd aj po nariadení ústavnej starostlivosti túto sleduje a minimálne v polročnom intervale skúma jej opodstatnenie. Zároveň bola matke v súlade s ust. § 55 ods. 2 Zákona o rodine uložená ročná lehota na úpravu jej rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohla osobne vykonávať starostlivosť o maloletého. Súd zastáva názor, že preukázaná dlhodobá neschopnosť rodičov sa o maloleté dieťa postarať alebo dlhodobý nezáujem zabezpečovať starostlivosť o maloleté dieťa je nutné považovať za závažnú prekážku brániacu rodičom v starostlivosti o dieťa podľa (§ 54 ods. 2 písm. b/ Zákona o rodine).

37. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že zverenie maloletého do ústavnej starostlivosti je aktuálne jedinou možnosťou ako zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloletého. Súd rozhodol, že ústavná starostlivosť sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny Bratislava - Učiteľská, kde je maloletý A. už v súčasnosti umiestnený a kde je umiestnený aj jeho brat F., čím sa budú naďalej udržiavať súrodenecké väzby medzi deťmi.

38. Nariadením ústavnej starostlivosti vyživovacia povinnosť rodičov nezaniká. Matka maloletého je preto povinná prispievať na maloletého výživným, a to zariadeniu, v ktorom je maloletý umiestnený. Čo sa týka výšky výživného súd ponechal výšku výživného od matky v nezmenenej výške, teda vo výške, v akej bola matke naposledy určená v rozsudku, ktorým bol maloletý zverený do náhradnej osobnej starostlivosti, keďže zistené pomery matky sú nezmenené. Matka má okrem maloletého ďalšiu vyživovaciu povinnosť – k maloletému F.. Súdu sa nepodarilo zistiť, ako si matka zabezpečuje prostriedky na živobytie. Súd vzal do úvahy skutočnosť, že matka nie je aktuálne zamestnaná, avšak nezistil skutočnosti, ktoré by matke v dosahovaní adekvátneho príjmu bránili (zlý zdravotný stav a pod.). Matka je mladá žena v produktívnom veku a musí vynaložiť dostatočnú snahu, aby si vedela vyživovacou povinnosť k maloletému plniť. Súd dospel k záveru, že výška výživného 50 Eur mesačne od matky je vzhľadom na zistené skutočnosti primeraným výživným a je v možnostiach a schopnostiach matky takto stanovené výživné platiť.

39. Podľa ust. § 363 Civilného mimosporového poriadku, súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

40. Vzhľadom na to, že súd rozhodol o nariadení ústavnej starostlivosti vo veci samej, nariadené neodkladné opatrenie, o dočasnom zverení maloletého A. do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Bratislava, zrušil.

41. O trovách konania rozhodol súd s poukazom na ust. § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Malacky, písomne v 4 vyhotoveniach.

Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 44 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona - zákon č. 233/95 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok), ktorá môže byť vykonaná spôsobmi uvedenými týmto zákonom (§ 62 a nasl. zákona č. 233/95 Z. z.). Ak ide o rozhodnutie vo veciach starostlivosti o maloletého, styku s maloletým alebo inej ako peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia, ktorý môže byť uskutočnený spôsobom ust. zákonom č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (§ 370 a nasl. C.m.p.).